

[Lysholt Hansen.]

væsentligt i de sidste 10-15 år. Det, der er sket, er en voldsom vækst på statens traditionelle virkeområde, men om hovedparten af denne udvikling har der jo været enighed her i folketinget, velsagtens fordi vi dermed har imødekommet behov og ønsker, som deles af befolkningen, bl. a. med hensyn til undervisning, forskning, folkepension, kulturelle formål og på en lang række forsorgsområder.

Det er på disse områder, de store udgiftsstigninger har været, og ser vi på det forslag, vi behandler, konstaterer vi nøjagtigt den samme linje, nemlig en stigning af format på undervisningsministeriets, kulturministeriets og socialministeriets budgetter, og jeg gad nok se, om nogen i det høje ting vil være villig til at anvise, hvor de vil skære ned på de budgetter såvel som på de stærkt stigende udgifter til vejformål. På alle disse områder gælder, at statens udgifter i årenes løb er steget mere end kommunernes derved, at staten har overtaget en større del af udgifterne til formålene.

Jeg har set, at man fra flere sider har været inde på, om det ikke ville være rigtigt, at kommunerne overtog en større del af disse udgifter igen; det skulle vel så indebære nedsættelse eller bortfald af en række refusioner. Jeg vil ikke afvise, at en sådan tanke kan være værd at tage op til overvejelse, men udgangspunktet må så være, at man for det første sikrer ensartet behandling og vilkår for befolkningen, uanset hvilken kommune den bor i, og for det andet, at der skaffes kommunerne mulighed for at tilvejebringe indtægter til en sådan omlægning på et grundlag, der ikke ændrer byrdefordelingen for de samlede offentlige udgifter til ugunst for de små og mellemstore indtægter. En sådan omlægning vil indebære den fordel, at det bliver lettere for borgerne at følge udviklingen på disse områder, give dem den føling med tingene, som bliver mere og mere nødvendig, hvis de skal føle det ansvar for udviklingen i det moderne samfund, som er fornødent, hvis den enkelte eller de enkelte familier skal føle sig medengagerede i vort demokrati.

Jeg ser, at det ærede medlem hr. Poul Møller i går i Berlingske Tidende beskæftigede sig netop med disse problemer. Det

var jo et oplæg til drøftelse, og jeg vil gerne sige, at det som gammel kommunalmand forekommer i hvert fald mig, at det ærede medlems problemstilling er meget forenklet. Det ærede medlem ønsker jo ikke, at man skal gå over til regionalkommuner, men nok amtskommuner, og jeg kan sige, at det eksempel på en regionalkommune, der kun omfatter en amtskommune, som vi netop har fået forelagt fra Maribo amt, viser rigtignok, at der er problemer i det spørgsmål, det ærede medlem her rejser, som er betydeligt sværere, end man i første omgang tror, og så svære at løse, at det måske ikke vil være muligt at få kommunalbestyrelsesmedlemmerne landet over til at sige ja dertil.

Ved påvisning af, at de store udgiftsstigninger for staten ikke skyldes optagelse af nye opgaver, men vækst på det traditionelle virkeområde, har jeg gerne villet understrege, at også dette forhold peger mod, at vi går over til rammebevillings-systemet. Forholdet er jo det, at de store poster på disse traditionelle og stadig dyrere virkeområder kun i meget ringe grad optager finansudvalgets arbejdstid, fordi vi kender dem, hvorimod småbevillingerne, der beløbsmæssigt er en meget lille del af hele forslaget, tager en mængde tid. Det, at småtingsafdelingen er så stor, at det er vanskeligt at bevare overblikket over hele forretningen, bevirker, at det er vanskeligt at afveje, hvilken vægt der bør lægges på de enkelte opgaver i relation til andre opgaver og i forhold til samfundsudviklingen i almindelighed. Jeg overdriver vist ikke, når jeg siger, at en af de hyppigste bemærkninger i finansudvalget, når vi behandler aktstykker på de områder, hvor vi allerede har rammebevilling, lyder sådan: „Nå ja, det falder inden for rammebevillingen.“ Det virker beroligende, fordi det kan være vanskeligt i løbet af et år at bevare overblikket i relation til den finanslov, der er til behandling.

Som anmærkningerne til rammelovssystemet vil blive udformet, skulle mulighederne for at følge udviklingen inden for de forskellige rammebevillinger fra år til år ikke blive mindre end i dag — tværtimod. Det er min opfattelse, at styrelserne ved indførelsen af rammebevillingerne, som der skal meget tungtvejende grunde til at få